

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
78 НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ АКАДЕМІЇ**

Одеса 2018

Наукове видання

Збірник тез доповідей 78 наукової конференції викладачів академії
23 – 27 квітня 2018 р.

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами.
За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою
Одеської національної академії харчових технологій,
протокол № 12 від 24.04.2018 р.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова

Укладач Т.Л. Дьяченко

Редакційна колегія

Голова

Єгоров Б.В., д.т.н., професор

Заступник голови

Поварова Н.М., к.т.н., доцент

Члени колегії:

Амбарцумянц Р.В., д-р техн. наук, професор

Безусов А.Т., д-р техн. наук, професор

Бурдо О.Г., д.т.н., професор

Віннікова Л.Г., д-р техн. наук, професор

Волков В.Е., д.т.н., професор

Гапонюк О.І., д.т.н., професор

Жигунов Д.О., д.т.н., доцент

Іоргачова К.Г., д.т.н., професор

Капрельянц Л.В., д.т.н., професор

Коваленко О.О., д.т.н., ст.н.с.

Косой Б.В., д.т.н., професор

Крусір Г.В., д-р техн. наук, професор

Мардар М.Р., д.т.н., професор

Мілованов В.І., д-р техн. наук, професор

Осипова Л.А., д-р техн. наук, доцент

Павлов О.І., д.е.н., професор

Плотніков В.М., д-р техн. наук, доцент

Станкевич Г.М., д.т.н., професор,

Савенко І.І., д.е.н., професор,

Тележенко Л.М., д-р техн. наук, професор

Ткаченко Н.А., д.т.н., професор,

Ткаченко О.Б., д.т.н., професор

Хобін В.А., д.т.н., професор,

Хмельнюк М.Г., д.т.н., професор

Черно Н.К., д.т.н., професор

прийняти відповідні підзаконні акти, що дозволять виробникам прозоро проходити процедуру органічної сертифікації не тільки за діючими міжнародними, але й за національними стандартами.

Література

1. Герасименко Ю.С. Особливості екологічно орієнтованого агробізнесу в Україні. // Екологічні, соціальні та економічні аспекти розвитку АПК на засадах раціонального ресурсовикористання : колективна монографія. За ред. П.В. Писаренка, Т.Ю. Чайки, О.О. Ласло. Видавництво «Сімійон», 2015. – 224 с.
2. Гармашов В.В., Фомічова О.В. До питання органічного сільськогосподарського виробництва в Україні // Вісн. агр. науки. 2010. – № 7. – С.11-16.
3. Міжнародна Громадська Асоціація учасників біовиробництва «БІОЛан Україна»: [Веб-сайт], Київ, 2018. URL: [http:// www.biolan.org.ua/](http://www.biolan.org.ua/) (дата звернення: 15.03.2018).
4. Артиш В.І. Розвиток світового ринку органічної продукції // Економіка АПК. 2010. – № 3. – С. 113-116.

СЕКЦІЯ «УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ»

ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ХЛІБОПЕКАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

**Басюркіна Н.Й., д-р екон. наук, доцент
Одеська національна академія харчових технологій**

Частка витрат українців на харчування в структурі доходів у 2017 році дорівнювала 49 %, що разом з витратами на оплату комунальних послуг (39 %) є вище, ніж в 2013 році. Падіння рівня життя населення спричинило зниження його купівельної спроможності та спонукало економити, навіть на таких харчових продуктах, як хліб і хлібопродукти. У період 2000 – 2017 роки виробництво хліба та хлібобулочних виробів в Україні скоротилося з 2,5 млн тонн до 1,1 млн тонн, або у 2,2 рази, при зменшенні чисельності населення на 14 % [1]. Однак структура виробництва традиційного продукту не змінилась: на хліб пшеничний припадає 52 %, на хліб житній та хліб із пшеничного і житнього борошна – 33 %, на вироби булочні – 24 % всього виробництва [1]. Скоротилось споживання більш дорогих видів хлібобулочної продукції. Спостерігається ситуація, коли офіційна статистика не в змозі врахувати споживання хлібу і хлібобулочної продукції, виробленої в домогосподарствах населення, приватних маленьких пекарнях, в закладах громадського харчування тощо.

Більше 70 % хлібопекарських підприємств після 2013 р. зазнали збитків і припинили обслуговування власних фінансових зобов'язань, що викликало хвилювання у фінансовому секторі через те, що заставне майно – хлібопекарські потужності, є неліквідними.

В таких умовах виробники хлібу вимушені шукати шляхи подальшого зниження витрат, всебічної економії ресурсів, максимально раціонального управління запасами тощо. Тому особливістю інноваційного розвитку хлібопекарських підприємств України є саме скорочення невиробничих витрат на основі використання нових «заморожених» технологій.

На фоні падіння виробництва хліба і хлібобулочних виробів сегмент заморожених напівфабрикатів демонструє високі темпи приросту – до 70 % щорічно у 2013–2017 рр.

Перші технології виробництва замороженого хліба були розроблені в США, де набули широкого розповсюдження. Причому, якщо на вітчизняних теренах основними споживачами цього продукту є промислові покупки (громадське харчування, торгівля), то в США заморожений хліб охоче набувають і домогосподарства. У Європі заморожений хліб з'явився вперше у Франції більше 30 років тому. На Заході заморожений хліб сьогодні займає до 80-

90 % всього хлібного ринку. Спочатку це був звичайний «нішовий» бізнес, який доповнював хлібний ринок, а тепер на багатьох розвинених ринках Європи, Канади та Америки він перетворився на інституційний. В Польщі цей продукт вперше з'явився на початку 90-х рр. як імпортна продукція, що постачалась до польських ресторанів. Нині на частку «холодного хліба» припадає 40-50 % усього польського ринку хлібобулочних виробів [2].

В Україні на сегмент замороженого хліба сьогодні припадає до 10 % від загального обсягу хлібного ринку. Основними покупцями досліджуваної продукції є супермаркети, готелі, ресторани, кафе та інші підприємства, які випікають хлібну продукцію у власних міні-пекарнях. До переваг цієї продукції можна віднести високу рентабельність, підвищений термін зберігання при поліпшеній технології збереження корисних властивостей, до недоліків – більшу енерго- і трудомісткість виробництва.

Ринок України зараз нагадує європейський початку XX сторіччя. Базуючись на європейських трендах, прогнозується зростання сегменту нестандартного хліба в середньому до 50 % за рік. До того ж, ринок Європи показував помірне зростання (21 % за 10 років) та активне зміщення структури споживання в бік нестандартних сортів.

До чинників, які сприяють зростанню ринку заморожених продуктів можна віднести зміну культури споживання, стилю і темпу життя, відповідно, і вимог до продукту, зростання доходів населення, бажання задовольнити ширші потреби (смак, задоволення тощо), вплив європейського досвіду розвитку.

Аналіз ринку замороженого хліба виділяє три перспективні сектори для розвитку даного продукту – громадське харчування, роздрібна торгівля і кінцевий споживач. Суттєву частку ринку охоплюють невеликі пекарні.

Тема «хлібної заморозки» є цікавою для підприємств, що займаються промисловим виробництвом хліба. Оскільки ринок заморожених хлібобулочних виробів саме формується, то для нових його учасників ринку простежуються великі перспективи. Приклад Європи, де більше половини хлібобулочних виробів виготовляються у вигляді заморожених напівфабрикатів, які випікаються безпосередньо в місцях продажу, це підтверджує. Зарубіжний досвід показує, що компанії, які зможуть ефективно інвестувати у виробництво заморожених напівфабрикатів, отримають контроль над ринком в майбутньому.

В Україні заморожені хлібопродукти конкурують зі «звичайними» і повільно витісняють їх. Найбільший попит на заморожені хлібобулочні напівфабрикати спостерігається у великих містах України, де основний обсяг продажу припадає на супермаркети, булочні та кондитерські магазини. Вони купують готове заморожене тісто, доводять до повної готовності та продають в роздріб.

Перехід виробників на нові технології і виробництво замороженого хліба для масового споживання наближають Україну до світових тенденцій. За умови появи і розвитку збутових мереж з новими технологіями в найближчі три-п'ять років ринок замороженого хліба зможе ще більше прискоритися, бо сьогодні вже не обов'язково мати власну пекарню повного циклу для кафе, ресторану або супермаркету. Тож впровадження інновацій нині є необхідною умовою виживання і формування високоефективного, конкурентоздатного на внутрішньому і світовому ринках хлібопекарського виробництва України.

Література

1. За 17 років виробництво хліба в Україні скоротилось у 22 рази / Економічний дискусійний клуб. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://agravery.com/uk/posts/show/za-17-rokiv-virobnictvo-hliba-v-ukraini-skorotilos-u-22-razi>. – Заголовок з екрану. 30.03.2017.
2. Кузнецова Л.І., Шупиг А.Г., Єнікеева І.О. Інноваційні технології хлібу тривалого зберігання. / Кузнецова Л.І., Шупиг А.Г., Єнікеева І.О. // Харчова наука і технологія. – 2010. – № 1(10). – С. 11-14.

СЕКЦІЯ «ЕКОНОМІКА ПРОМИСЛОВОСТІ»

ОПТИМІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ	
Кулаковська Т.А.	252
КЛАСТЕРИ ЯК ІНСТРУМЕНТ СТАЛОГО РОЗВИТКУ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ РЕГІОНУ	
Самофатова В.А.	253
ФЕНОМЕН УКРАЇНИ ЯК РУРАЛЬНОЇ КРАЇНИ	
Павлов О.І.	254
СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ ПИВОВАРНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ	
Яблонська Н.В.	255
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВЕРТИКАЛЬНО ІНТЕГРОВАНИХ АГРОПРОМИСЛОВИХ ХОЛДИНГІВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	
Дідух С.М.	256
ЕКСПОРТНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВ КОНДИТЕРСЬКОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ	
Лобочька Л.Л., Фрум О.І.	258
ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ПОКАЗНИКІВ ДЛЯ ОЦІНКИ РОЗВИТКУ М'ЯСОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ	
Магденко С.О.	260
ПЕРЕВАГИ ТА ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ОРГАНІЧНОГО СЕГМЕНТУ РИНКУ ПРОДОВОЛЬЧИХ ТОВАРІВ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ	
Мартинюк О.М.	261

СЕКЦІЯ «УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ»

ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ХЛІБОПЕКАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ	
Басюркіна Н.Й.	263
КЛІЄНТСЬКІ ПРИВІЛЕЇ В ПРОГРАМАХ ЛОЯЛЬНОСТІ	
Бровкіна Ю.О.	265
СПОЖИВЧІ ІННОВАЦІЇ, ОРІЄНТОВАНІ НА БРЕНД	
Вігуржинська С.Ю., Колесник В.І.	266
ПОТЕНЦІАЛ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ	
Карпінська Г.В.	267
СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ АСПЕКТИ ВПЛИВУ НА ДІЯЛЬНІСТЬ ХАРЧОВИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ	
Константинова Т.В.	269
ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ПОРТІВ В КОНТЕКСТІ ПОТРЕБ ОЛІЙНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ	
Горбаченко С.А.	271
ОЦІНКА ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ АГРОПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА ЯК ЕТАП ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ	
Кривоногова І.Г.	272
ТОРГІВЛЯ ОБ'ЄКТАМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ	
Крупіна С.В.	274
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ «SHARE ECONOMY»	
Свистун Т.В.	276
ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНКИ РИЗИКІВ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ: МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТ	
Шалений В.А.	277
ПРОБЛЕМИ ОХОРОНИ БІОСФЕРИ В УКРАЇНІ	
Немченко Г.В.	279

СЕКЦІЯ «МАРКЕТИНГ, ПІДПРИЄМИЦТВО І ТОРГІВЛЯ»

ЕВОЛЮЦІЯ ПОНЯТТЯ «ПРОДОВОЛЬЧА БЕЗПЕКА» В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ЗМІН	
Кордзая Н.Р., Сгоров Б.В.	280
КОНЦЕПЦІЯ ОБРАЗУ ПРОДУКЦІЇ В РЕКЛАМІ У ВІДПОВІДНОСТІ З СПОЖИВЧИМИ ПОТРЕБАМИ І ЗАПИТАМИ	
Мардар М.Р., Устенко І.А., Статєва М.С.	282
ДОСЛІДЖЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СПОЖИВАЧІВ ВІНА	
Брайко М.Г., Голубьонкова О.О.	285
ДОСВІД ВИЖИВАННЯ ВИНОРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ В КРИЗОВИХ УМОВАХ НА ПРИКЛАДІ ПрАТ «ОДЕСАВИНПРОМ»	
Голодониюк О.М.	286